

8.11.2017
8.11.2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Asiantuntijakuuleminen, HE 169/2017 vp, 9.11.2017
8.11.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

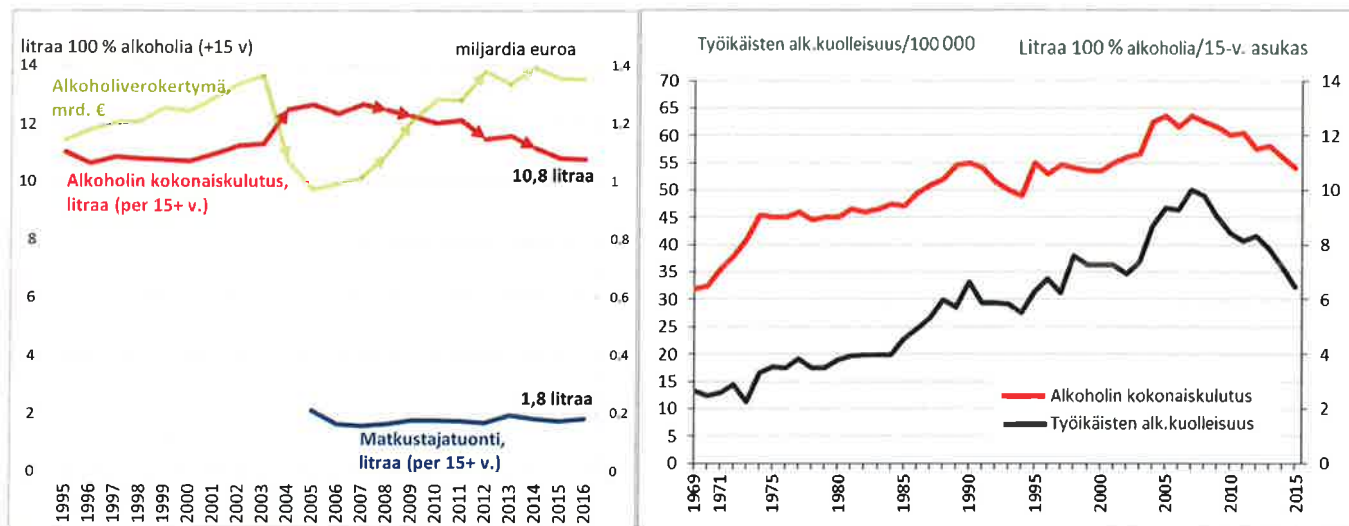
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi verojaostossa hallituksen yllä mainitusta esityksestä ja tuo esiin seuraavia näkökohtia.

Vaikutukset

Kuten kuviot alla osoittavat, lakiesityksellä on merkittäviä vaikutuksia kansantalouteen ja kansanterveyteen. Aiemmat alkoholiveron korotukset vuosina 2008-2014 ovat lisänneet alkoholiveron kertymää ja samalla vähentäneet alkoholin kokonaiskulutusta ilman, että matkustajien maahantuonti 100-prosenttisena alkoholina olisi ratkaisevasti lisääntynyt (kuvio vasemmalla). Vuoden 2004 alkoholiveron laskulla oli päinvastainen vaikutus.

Alkoholin kokonaiskulutuksen väheneminen vuodesta 2008 alkaen on puolestaan erittäin merkittävästi vähentänyt työikäisen väestön alkoholikuolleisuutta (kuvio oikealla). Myös monet muut alkoholiin liittyvät, työväestön terveyttä rasittavat haitat ovat samaan tapaan lisääntyneet ja vähentyneet kokonaiskulutuksen kasvun tahdissa, ja näin on laita esimerkiksi masennusperustaisissa työeläkepäätöksissä.

THL pitää perusteltuna lakiesityksessä tehtyä arviota siitä, että veronkorotusten kokonaiskulutusta vähentävä vaikutus olisi noin kahden prosentin luokkaa. Tämä voi tuntua vähäiseltä, mutta vaikutuksen merkitystä suurentaa se, että alkoholinkulutuksen väheneminen vaikuttaa kestävyysvajeeseen kahdella tavalla: samalla kun se vähentää erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä järjestyksenvalvonnan kuluja, se samaan aikaan lisää kustannusten maksajien määrää, kun **sairastavuus ja kuolleisuus vähenevät sekä työkyky ja työteho paranevat. Kokonaiskulutuksen lisäyksellä olisi päinvastainen vaikutus: kustannukset nousisivat ja maksajat vähenisivät.**

Pia Mäkelä ja Thomas Karlsson

9.11.2017

Matkustajatuonti

THL pitää luotettavana Valtiovarainministeriön arvioita alkoholijuomien matkustajatuonnin nykytasosta ja juomalajikohtaisesta jakaumasta. **THL pitää myös perusteltuna, että veronkorotusten kohdistamisessa eri juomalajeihin on huomioitu Virossa jo tehdyt ja suunnitteilla olevat alkoholiveron korotukset, jotka ovat kohdistuneet pääosin mietoihin alkoholijuomiin.** THL ei myöskään näe, että nyt ehdotetut alkoholiveronkorotukset johtaisivat matkustajatuonnin hallitsemattomaan kasvuun.

Suhde hallituksen
esitykseen alkoholilaiksi

Alkoholilaista annetuissa lausunnoissa sosiaali- ja terveysalan asiantuntijat olivat yksimielisiä: hallituksen alkoholilaista antama esitys lisäisi kulutusta ja haittoja. THL:n asiantuntija-arvion mukaan alkoholinkulutus lisääntyisi noin kuusi prosenttia. Tämä perustuu yhtäältä siihen, että lain myötä **sekä vahvan ja keskioluen hinnan että niiden saatavuuden suhde muuttuisi ratkaisevasti, molemmat vahvan oluen eduksi.** Tämän myötä suomalaisten nyt valtaosin keskioluen vahvuusena juomat panimojuomat vahvenisivat. THL:n esityksessä keskivahvuus nousisi 4,5 prosentista 5 prosenttiin. Toiseksi kasvuarvio perustuu siihen, että **esitys muuttaisi useita eri kulutuksen määrään voimakkaasti vaikuttavia tekijöitä kulutusta lisäävään suuntaan (vahvojen oluiden ja juomasekoitusten osalta hintoja, fyysistä saatavuutta, myyntiaikoja, asiakasvirtojen luo pääsyä, valikoimia, myynninedistämistä).** THL:n arvion mukaan tämä lisäisi ko. juomien kokonaiskysyntää 5 prosentilla. Alkoholijuomien kokonaismenekkiin ei sen sijaan vaikuta se, minkä osuuden kokonaismyynnistä Suomen ja Viron kauppiat onnistuvat markkinoista itselleen saamaan.

Verolain HE 169/2017 ja alkoholilain HE 100/2017 muutokset siis olisivat etumerkiltään päinvastaisia. **THL pitää perusteltuna verolaissa esitettyä arviota, että "ehdotettujen alkoholilain muutosten seurauksena alkoholin kulutuksen kasvun arvioidaan olevan selvästi suurempi kuin se kulutuksen vähenemä, mikä syntyy veronkorotuksen seurauksena."**

Ylijohtaja
Pääjohtajan sijaisena

Yksikönpäällikkö
Osaston johtajan sijaisena

Marina Erhola

Jaana Suvisaari